

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉО ЈЕДА ПУТ

ЦЕНА ЗА СРБИЈУ:

на годину	6 дин.
на пола године	3 дин.
за стране земље на годину	9 дин.

Недеља 23. Августа 1892.

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Преплату ваља слаати упутницом на општински
суд а све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЂАЈУ СЕ
Неплаћена писма не примају се

ГРАЂАНСТВУ

Према извештајима грађанских комисија, које врше санитарски преглед дворишта, грађанство се врло слабо одазива наредби о одржавању чистоће и дезинфекцији нужника и помијара. Пошто летња топлота још није попустила а а опасност од колере још није престала, то суд општине вар. Београда, позван тач. 6. чл. 36. закона о општинама понова и то последњи пут

наређује:

- 1.) Да се дворишта одржавају у чистоћи;
- 2.) Да се нужници и помијаре држе и уредно дезинфекују карболом и галицом као прописаним средствима;
- 3.) Да се улице три пут у одређене дане чисте, и
- 4.) Да се коров и травуљина испред и у плацевима, испред кућа на улицама, по двориштима и баштама сече и уништава.

Овом се приликом напомиње грађанству, да ће се са непослушнима поступити по § 326 крив. закона, у вези са расписом г. министра унутрашњих дела од 7. Јула 1886. год. СБр. 3907, а казна је по тој законској одредби до тридесет дана затвора или сто педесет динара у новцу.

Имена свију кажњених изнеће се на јавност преко „Општинских Новина“.

АБр. 9057. Од суда општине вар. Београда, 14. Августа 1892. године.

НАРЕДБА

Општински суд приметио је: да се разни одпатци покупуљени са ђубришта, као што су: коске, старе крпе хартије, стакларије и томе подобно носе по свима варошким тржиштима и улицама ради продаје. Како је ово противно санитарским прописима о одржавању чистоће, која је један од најбитнијих услова за здравље становништва, то суд општине вар. Београда позван чл. 36. зак. о општинама за одржавање санитарских прописа,

наређује:

да се продаја и куповина ових одпадака може вршити од сада само на друму вишњичком и нигде више.

Ко би противно поступио овој наредби казниће се по § 326. крив. закона.

Од суда општине вар. Београда 20 Августа 1892. г. АБр. 9231.

ПОЗИВ

VII. (београдска) пуков. окр. команда дунав. дивиз. области, на основу наређења команданта дунав. дивиз. области од 6. окт. мес. Бр. 263. позива све резервисте допунског батаљона редовне војска VII. актив. пука Краља Александра I, на 30 дневно вежбање у Пирот с тим да 31. овог мес. непремене у 6 часова из јутра дођу на жељезничку станицу београдску где ће се прозвати и у воз укрцати.

Сваки обавезник понеће собом од куће по једну пољаву храну за три дана, потребну преобуку и војнички билет.

Војници, који се не одазову овом позиву и који не дођу тачно и на време, издржаће дупло вежбање, а они који не дођу са свима онима потребама која морају имати најстрожије казниће се према постојећим закону.

Четовође и водници понеће четне и водне спискове и извршиће презив над својим четама код жељезничке станице, где ће извести официра који са позватом трупом иде.

За време вежбе, обвезници ће се хранити о државном трошку.

Од стране Суда општине вар. Београда 18. Августа 1892. год. АБр. 9073.

ОБЈАВА

Општини београдској потребно је за храну коња пожарне чете и волова 180.000 килограма сена и 30.000 килограма сламе.

Како је одбор општински у седници својој од 17. Августа ове год. решио: да ову набавку изврши општина сама непосредно од произвођача, то суд општине вароши Београда позива сва она лица која имају извесне количине сена и сламе на продају, да поднесу своје понуде са назначењем цене од 10С килограма, када ће се донети решење комисијско о пријему и исплати. Пријаве се предају књиговодству.

Сено мора бити овогодишње, суво, чисто, несме бити коровљиво и буђаво. Тако

исто и слама. А стовариваће се по прегледу и пријему у општински сењаку.

Од Суда општине Београдске 19. Августа 1892 год. СБр. 14577. у Београду.

ОБЗНАНА

Према објави управе водовода Бр. 1723 од 17 Јула т. г. до сада су од управе водовода добили уверење да могу вршити инсталацију водовода по кућама ова лица:

1. Игњат Рудлоф и Нидермајер; Миланова ул. Бр- 2, кући Ивковића.
2. Петар Трпков; Обилићев венац Бр. 22, кућа Андрејевића.
3. Петар Ј. Петровић; Миланова улица Бр. 8, кућа Марка Лека.
4. Ганц и Комп; Кнез Маланова ул. Бр. 58, кућа М. Богићевића.
5. Вилхелм Баганц; Вук-Караџића ул. Бр. 15, кућа В. Радуловића.

Извештавајући о овоме грађанство, управа водовода чини понова пажљивим сопственике кућа на то, да само онима поверавају грађење водовода, који имају уверење од управе водовода да тај посао могу радити. У исто доба управа водовода скреће пажњу сопственицима кућа, да је сваки онај, који се прими у каквој кући водовод да гради, дужан најпре начинити скицу (нацрт) како мисли и где водовод да положи, а за тим и детаљан предрачун по што ће тај рад извршити. Кад се инсталатер погоди са сопствеником куће, дужан је инсталатер скицу са предрачуном поднети управи водовода на преглед. Ако управа водовода нађе да цене нису велике, овериће и скицу и предрачун и тек тада ће моћи инсталатер приступити раду.

Кад цео посао изврши дужан је инсталатер о томе извести управу водовода, ради прегледа и испитивања извршеног водовода и пошто му управа водовода изда уверење, да је посао добро извршио, може му сопственик исплатити погођену суму; При погађању треба сопственик увек да тражи од инсталатера, да за извршен посао и за употребљен материјал гарантује бар једну годину дана, као и да је за сву штету, која се услед рђавог материјала и рада зато време покаже, одговоран инсталатер. Ове обавезе, најбоље је, да инста-

Даринке и Драгиње Лазин, Стеванје Дачић, Милорада Стевановића, Милоша Стевановић, Милославе Југовић, Никодија Богдановића, Боровоја Богдановића, Јулке и Драгољуба Вуловића, Вукосаве Костић, Лепосаве Јаковљевић, Данице А. Богдановић, Данице Б. Коновић, Милеве Митровић, Михајло Јовановић, Борђе Јовановића, Јована Анђелковића, Борђа Николића, Јелене В. Станковић, Борђа Мишића, Јеврема Миловановића, Андреје Глигоровића, Јованке Котлајића, Јована Петровића, Милеве Настић, Радојке Живковић, Лепосаве Павловић, Лепосаве Јовановић, Радисава Впличковића. Марије Јоксимовић, Милеве Бојевић, Сретена Радојчића, и Борђа Грабова, па тек онда да им изда тражено уверење.

IV.

Поводом молбе друштва за потпомагање и васпитање сиротне и напуштене деце АБр. 9132, којом мисли, да му општина уступи један плац на Врачару близу друштвеног дома, за подизање болнице за заразне болести, у којој би се лечила деца из друштвеног дома, одбор је узео у поновни прегрес акт министарства унутрашњих дела АБр. 8692, којим се означава место између метеоролошке станице, сењака и болнице за друштвене болести, као најподесније за подизање сталне болнице за заразне болести и завода за дезинфекцију, па је решио, да се уступи министарства унутр. дела плац означен у акту АБр. 8692 за подизање болнице за заразне болести и завода за дезинфекцију под погодбом, да министарство уступи један део тога плаца друштву за васпитање и помагање сиротне и напуштене деце, на коме ће оно подићи о свом трошку децију болницу за заразне болести, у којој ће се деца из друштвеног дома лечити. Друштво ће бити обавезно да у тој својој болници прима на лечење о општинском трошку и ону децу коју му општина буде упућивала.

Питање о уступању овога плаца у својину државну има се изнети збору не решење.

V.

Према извештају књиговодства општине београдске ББр. 2723/92, одбор је решио, да се за ову 1892 год. одобре накнадни кредити за следеће партији буџетске и са следећим сумама:

1. На партији плате главног благајника седамдесет динара.

2. На пар. три кантарције две стотине педесет динара.

нема позитивних докумената или споменика стварних којима би несумњиво могао потврдити своје мишљење: он је остао само различитим, мање или више јаким хипотезама, које опет изводи из догађаја и прилика које су биле пре и после времена кога се тиче питање. Па тако је било и овде. Старији историци и биографи несу ни на шта друго обраћали пажњу до на факат, да Деспот неје хтео ни пристати уз Владислава нити барем пустити Скендербега да он, с оно неколико хиљада што је имао са собом, појача колико толико Угре. Они несу хтели погледати ни на прошлу ни на будућу радњу његову, да би га лично познали, већ су само нашли, да је он доиста врло рђав човек и да му главни циљ у животу неје било благостање и срећа државе но лични интерес. Међутим, ако само мало боље погледамо шта је он све урадио да би спасао државу од неприлика, нама не ће бити ни мало тешко да одмах видимо како је то мишљење свроз погрешно. Доиста, сетимо се само вако јо он, тако нежан отац, само да стече отаџбину што јача пријатеља, био дао кћер Катарину онаком моралном чудовишту вакав је био гроф Цељски; сетимо се, како је из сличног узрока — да спасе државу

3. На пар. осам момака кантарских две стотине седамдесет и пег динара;

4. На пар. првог инжењера пет стотине динара;

5. На пар. два служитеља баштованска четрдест пет динара;

6. На пар. четир служитеља кланице девет стотина и шесдесет динара;

7. На пар. два чувара мајдана три стотине шесдесет динара;

8. На пар. два чувара обале девет стотина четрдесет динара;

9. На пар. десет пракрканата пет стотина деведесет и пет динара и двадесет и пет пара;

10. На пар. чистења улица две хиљ. дин.

11. На пар. дванаест служилаца четир хиљаде седам стотина седамдесет девет динара;

12. На пар. набавке дрва и сечење за школе шест хиљада шест стотина седамдесет и пет динара двадесет и пет пара;

13. На пар. штампарских и књигоvezачких послова две хиљаде шест стотина деведесет седам дин. и двадесет осам пара;

14. На пар. штампања плаката и објава хиљаду четир стотине тридесет и три дин. и двадесет пара;

15. На пар. набавке материјала канц. пет стотина динара;

16. На пар. набавке и оправке адата и ситних трошкова и предохрану заразне болести хиљаду динара.

17. На пар. оправке и доправке општ. добара хиљаду и пет стотина динара;

18. На пар. издржавање ванбрачне деце шесет хиљада девет стотина осамдесет четри дин. и двадесет пара;

19. На пар. за одржавање паркова четир хиљаде шест стотина динара;

20. На пар. за одржавање расадника хиљаду динара;

21. На пар. државног пореза за имовину општинску седам стотина динара;

22. На пар. светковина и заветина три стотине динара;

23. На пар. за кланицу две хиљаде пет стотина четрдесет и три дин. и шесдесет три паре;

24. На пар. за подвоз разних комисија хиљаду и сто динара;

Сви се ови накнадни кредити имају покрити из уштеда осталих буџетских партија.

од нове навале Муратове, био дао другу кћер Мару још горем човеку, мухамедовцу Мурату, он, иначе тако побожан човек; сетимо се на послетку и тога, како је из истога узрока и оба сина дао султану за таоце, те тако остао на свом белом двору на Дунаву као сух грм у планини а поред таке красне породице, па ће нам онда бити са свим јасно, да су у њега лични осећаји стојали буд и камо ниже од тежње да сачува самосталност и слободу Србији, па ма се то објашњавало и његовом славољубивошћу и амбицијом. Да је он доиста видео, да ће се ове године Турци моћи поуздано одагнати из Европе или барем заљулати из темеља, питамо ми, да ли би се такав човек, каквим га напрасмо, ма и за тренутак уштезао да што пре и што већу помоћ прикупи Владиславу и да ли би ма колико могло допринети његовој одлуци, да не улази у тај рат с Турцима и то, што се неје хтео замерити Мурату с тога што му је кћи Мара била за њим? Истина лично непријатељство његово према Хуњацију могло је, управо морало је имати некога утецаја на његово решење, али да је оно било од пресуднога значаја, то може рећи само онај, који Турђа тек површно познаје.

ОПШТИНСКИ ПОСЛОВИ

Концерат. Општина београдска приредиће концерат на Калимегдану данас у недељу 23. ов. мес. у 5 часова после подне. Концертоваће целокупна војна музика дунавске дивизије.

Улазна цена од особе 50 пара дин., за љаке и децу испод 12 година 20 пара дин.

Цена хлеба. Према извештају статистичког одељења општине београдске о ценама житију за првих петнаест дана месеца Августа, остала је цена лебу и за другу половину о. м. иста, која је била у првој т. ј. двадесет пара дин. од килограма. Ова цена вреди до 1. Септембра о. г.

Лична вест. Одбор је општински у седници својој од 19. о. м. изабрао г. Раку С. Мутавџића, надзорног инжењера барутане у Обилићеву код Крушевца, за инжењера и представника геодетског одсека грађевинског одељења општине београдске.

Књижевни оглас. Субвенцијом општине београдске изашла је књига „Београд у слици и речи“ на српском, француском немачком и мађарском језику. Међу писцима текста налазе се најсветлија имена наших књижевника и научара. Књига је украшена многим лепо израђеним сликама Београда и околине. Цена 2. дин.

ДОМ СИРОТНЕ ДЕЦЕ

На јужном крају Београда довршује се једна грађевина, која је и по облику па и по величини, па и по садржини необична. Кад се погледа с Калимегдана рекао би човек да се зида нека велика касарна, а кад се погледа с Врачара мислио би на неку лепу школу. Та необична грађевина јесте Дом Сиротне Деце, огњиште на коме се за-

Ну колико су стари историци и биографи Скендербегови на погрешном путу са својим разлозима, толико, по нашем мишљењу, грешни и Мијатовић, што нема довољно речи да нахвали памет Деспотову у овој прилици. Правдати онако поступање Турђево у овим критичним приликама његовом неком побожношћу, то је, мислимо, више него слабо правдање. Не мислимо тиме да поричемо да је Деспот био побожан, али не смемо никако да заборавимо ни то, да побожност у њега неје била никако онака као у францускога Луја XII. и да он неје био у њеним рукама мртва играчка с којом је она могла чинити што хоће. Бар за то нема више ни једнога доказа у свој његовој, иначе веома дугој и плодној радњи, док на против супротних примера има више. Узмимо само поменуте случајеве, кад он политику претпоставља, вери, дајући једну кћер за католика а другу за мухамедовца, па ће свима бити јасно. Пресудност дакле тога узрока на онаку његову одлуку неје могао имати овај разлог.

Неје веће важности у решењу овога питања могло имати код Деспота ни то, што је народ био до крајности исцрпен. Не мислимо ни из далека побити тврђење, да

грева сада 87 сирочића. То су она дечица којима не беше суђено да их мајка негује, отац загрли, сеја послужи, а брат поведе. Остављена сама себи она би расла као што коров расте, расла би на саблазан себи и друштву. Велика већина од њих не би ни дорасла да би била од помоћи себи или другима, јер, немајући неге мајчине и бриге очине, она обично угину у раним својим годинама.

Дом Сиротне Деце то је оаза на којој се одмарају они што су по пусгињи лутали; то је острво на коме су спаса нашла они, што су им морски вали хтели све одузети.

На том острву дечијега спасења има добре дечице из Београ, Лознице, Пожаревца, Јагодине, Ниша, Крушевца, Ивањице, Сјенице, Куманова, Охрида, Сарајева, Панчева, и т. д. и т. д. И све се то збратило у Дому овоме, све то весело учи и ради. Па како се то узајамно пазе и воде! Ево једнога примера: један добар домаћин — београђанин молио је за одобрење да једну девојчицу гости у кући својој. Њему то беше одобрено. И Милка је отишла у кућу богата човека. Тамо је јела и пила много боље но у Дому, тамо су је мазали и чинили јој све што је хтела. Па при свем том четвртога дана мала Милка плакала је и молила да је воде „њеној кући“.

— Хоћу кући, чико, молила је мала Милка.

И није било друкчије, морали су је вратити „кући њеној“. Па како је весело утрчала Милка међу своју браћу и сестре, па како су се сви у Дому радсвали њену повратку.

Има у нас пуно лепих ствари и установа. Али, нама се чини, да је Дом Сиротне Деце, једна од оних установа, које по самоме циљу своје напред избијају и из далека се виде. То се најбоље показало ове године, када је управа настала да у 1887. години започети Дом доврши. Са свију страна

је у неким крајевима српским била наступила права дезорганизација друштвена и да је у њима било хаотично стање, али смо опет слободни тврдити, да је то мало могло чинити на Деспотову одлуку главни притисак. Узмимо само на ум то, да је Деспот и у најнезгоднија времена могао држати о свом трошку 10.000 коњаника*), па ће нам онда то мало ниже бити јасније.

Што се тиче трећег доказа Мијатовића, он као да је требало да буде најјачи, али, како се нама чини, то ће бити баш обратно. Мијатовић има истину право што вели, да се сегедински мир био и потписао с тога, што су се сви били уверили, да европске силе несуде спремне да учине што озбиљније против Турака, и да је Турска била сухоземна сила првога реда од преко сто педесет хиљада добро организоване и дисциплиноване војске, — али он заборавља баш оно што је најглавније: да сад, после сегединског уговора, ни једна од те две тачке неје била више таква, каком је он износи.

После тог уговора између султана и краља Владислава стање се у Турској беше веома променило и, тако рећи, преокренуло

*) Деспот Ђурађ II, 101.

јављали су се прилози и то од 20 пара динара до 2000 динара. У овом погледу предначила је, као и увек београдска општина. Она је и ове године обилато помогла своју, а уза своју и другу сирочад. Овакав племенити рад служи на част вредноме председнику београдске општине г. Миловану Р. Маринковићу, као и целоме одбору општинскоме. Кад год је глас ове сиротне деце дошао у београдску општину и ма што молио, никада није се општина београдска оглушила о тај глас. *Никада*, а то ће много рећи. И што је Дом Сиротне Деце данас овако леп и виђен велики део заслуге припада београдској општини и влади, која је вазда помагала управу Дома у тешком задатку њеном.

Дом Сиротне деце биће готов 1. Октобра ове године. И тада ће у њему бити места за 150 сирочића. Према томе моћи ће се у Новембру ове године примити још 60 сирочића. Још 60 малишана наћи ће својега спаса у Дому Сиротне Деце. И, као што сазнајемо управа ће толико нове дечице и да прими, у нади, да ће је у овом племенитом, али врло тешком послу, и од сада помоћи сви добри људи. Само тако сложном помоћи са свију страна, као што је и до сада било, моћи ће ово лепо огњиште, да загрева оне који су данас наги, гладни, жедни, голи и боси. И благо опима који налазе уживања и задовољства у подизању бољег подматка за боље дане наше напашене али још јуначке отаџбине.

ОПШТИНСКЕ ЛИЦИТАЦИЈЕ

Општина београдска издаваће путем јавне лицитације следећа непокретна добра набавке и разна права, и то:

1. Септембра 1892. год.

Плац постојећи у оvd. вароши више чесме кнегиње Љубице за време од 1. Новембра ове до 1. Новембра 1893. год.

2. Септембра 1892. год.

Њиву до Убанлића винограда за време од 1. Новембра 1892. год. до 1. Новембра 1895. год.

3. Септембра 1892. год.

Права на наплату таксе за фијакериске станице за вреке од 1. Јануара до 31. Децембра 1893. год.

Ове лицитације држаће се у рачуноводству суда општине вароши Београда.

Условне сваке од ових лицитација могу се видети у рачуноводству до дана лицитације сваког радног дана за време канцеласко а и на сам дан лицитације.

Од суда општине вар. Београда 8. Августа 1892. год. СБр. 14013.

Одбор општине Београдске у седници својој од 20 Августа ове године решио је: да се држана офертална лицитација на дан 17. Августа ове године, за набавку 700 метарских хвати дрва, за огрев општ. суда и основних школа одбаца и друга распише.

Према овоме решењу суд општине Београдске објављује да ће на дан 4. Септембра ове године држати другу оферталну лицитацију за набавку горње количине дрва, позивајући све оне који се желе ове набавке примити да поднесу своје оферте у којима ће бити тачно означено: да пристају општини изложеној количину дрва по условима набавити и предати, са назначењем цене за кубни метар, са предајом где општина место одреди.

Сваки понуђач пре нешто оферат преда дужан је потписати општинске услове, се назначењем, да их је прочитао и да по њима лицитира.

Кауција се са офертом у 1800 динара за српске грађане, а за стране поданике 3600 динара у готову новцу или вредним државним харгијама предаје на сам дан лицитације депозитару члану суда г. Јоци Илићу.

тумбе. Мурат беше прешао у Азију с великом војском а на престолу своје оставио сина Мухамеда, неискусно дете од четрнаест година; савезна хришћанска флота, под заповедништвом кардинала Франческа Алберта Кондолмијера, беше заузела мореуз код Галипоља и хвалила се, да ће бити у стању не допустити ни једном једитом турском војнику из Азије да пређе у Европу; Скендербег у Арбанији беше одржао славну победу над Али-пашом и претио да постане Турцима много страшнијим непријатељем; султан од Караманије беше опет скочио на оружје против Турака; Јован Палеолог, грчки цар, такођер чињаше неке спреме и писаше краљу Владиславу, да је он припремио за устанак и друге хришћанске народе под Турцима; Млечићи беху исто тако мишљења, да никад више не ће бити такве згоде, да се Хришћани ослободе од турског јарма и т. д. Сви ти гласови и прилике били су такви, да су могли и најневернијега Тому натерати да се нада поузданом успеху, а приписивати Деспоту Ђурађу опет толику прозорљивост, да је он при свем ом могао увидети, да се те године доиста ништа не ће моћи учинити Турцима, то би више значило рећи да је он био „тица злослутница“, но мудар и

увиђаван човек. Ну осим горњих прилика, које су могле имати утецаја на Деспота, да се приволи овоме новом рату с Турцима, биле је још нешто. „Од год. 1440 турско оружје нема среће. Хришћани год. 1440 одбише самог цара са силном војском од зидина београдских; г. 1441 разбише и убише беглербега Мезита у Сибињу; исте године разбише и убише и другога беглербега, Шахабедина; год. 1443 разбише Исак лашу, Казим пашу и Турахан пашу под Нишем; пред Златицом разбише одабрану војску турску и заробише зета султана; у Куновици разбише трећу једну велику војску и заробише беглербега Казим пашу! И ово све с војском коју је чинило неколико хиљада Срба, Маџара, Пољака и Влаха!“*) Па кад је турска војска до сад пролазила с Хришћанима тако, за што да је Деспот очајавао да ово не ће и овом приликом пратити иста срећа? Он тешко да неје знао за оне стихове:

„Бој не бије свијетло оружје,
Већ бој бије срце у јунака.“

а и да неје знао, прошли би га ратови научили томе. Па онда ни турска војска у

*) Деспот Ђурађ II, 376. Подвучене речи ми смо подвукли.

Услови могу се видети сваког радног дана за време канцелариско а и на сам дан лицитаје у књиговодству општ. суда.

Од суда општ. Београдске 21. Августа 1892. год. СБр. 14604.

ИЗВЕШТАЈ

о количини воде која је потрошена на чесмама у Београду

од 1. Августа до 16. Августа 1892. г.

Тек. број	ВОДА ИЗ	Рад дневно сати	Количина воде за 15 дана у литрима	Примедба
1	Општ. бунара	16·45 м.	2,713 500	
2	Вар. извора	24 сат.	1,428 192	
3	Булаб. извора	24 сат.	588 384	
Свега за 15 дана литара			4730076	

РЕДОВНИ САСТАНАК

ОДБОРА ОПШТИНЕ БЕОГРАДСКЕ
(по стеногр. белешкама)

Држан 6. Јула 1892. године.

(СВРШЕТАК)

Веља Тодоровић. Господо, овде није рађено како треба са законске стране. Овде се каже да ће полицијска власт од 1. Јула отпочети да руши кућу о трошку општине, ако се дотле не јави шта се мисли, међу тим нама се то тек сад саопштава (Пред. Саопштено је раније и ви сте решили да питамо управу какву треба зграду с колико просторија и т. д.)

Али није нам, ако се не варам, саопштено формално решење о рушењу, а кад тога нема, нема ни законског основа да се рушење сме предузети. С тога је најбоље да ми одредимо комисију од извесног броја лица а полицијској власти да јавимо да нам треба да да формално решење према закону те да противу њега, ако хтеднемо, можемо употребити законска сретства.

Европи сад неје била бог зна колика. Према броју који је Мурат извео на Варну, може се закључити да је неје било више од *шесет* хиљада. Али онда ни савезна хришћанска војска не би била много мања. Она је и поред све неверности Палеологове, могла, да је Бурађ хтео, имати на једно *педесет* хиљада, јер су сами Угри у боју код Варне имали већ двадесет и пет хиљада. А зар се с таквом силом неје могло рачунати на сигуран успех? Та погледајмо само како је текао сав бој на Варни, па ће нам одговор сам доћи. А после — да запитамо још једанпут — откуда је Деспот баш за цело могао знати, да Палеолог доиста не ће послати никакве помоћи, па да не ће подићи ни остале хришћанске народе под Турцима против ових како је био обећао?

Проучивши, дакле, са свих страна карактер Деспота Бурађа и прилике у којима се налазио у ово критично доба, ми не можемо пристати ни уз једно од поменута два мишљења о узроцима, који су га нагнало да се реши на то, да не улази у рат с Турцима: нити ћемо их објашњавати перфидношћу и саможивошћу његовом нити пак претераном мудрошћу и увиђавношћу. И против једног и против другог мишљења

Филип Васиљевић. Пошто се види да ми ту зграду морамо рушити или оправдати то би најбоље било да нађемо другу кућу у коју ће се канцеларија сместити па ћемо по оправци видети шта ћемо.

Веља Тодоровић. У овој згради станује кварт већ толико година и она је била добра а сад не ваља! У то треба сумњати и тражити формално решење а дотле не пристати ни на рушење ни на тражење другог локала за канцеларију. Може бити да ће комисија, коју одредимо, изјавити: да кућа, после незнатне оправке може и даље да служи и онда што би смо се излагали трошку?

Председник. Ми истина нисмо добили формално решење какво добијају обични грађани, али смо добили званични акт, што толико исто значи. Само мени се чини да ми не бисмо могли да се у овој ствари жалимо министру како је ово решење донео кварт, за који је касациона власт управа вароши Београда. Наша жалба дакле не би била од помоћи пошто се види да кварт и управа имају једно мњење по овој ствари.

Веља Тодоровић. Ја знам да се против решења кварталних власти у админ. споровима може подносити жалба министру, а у кривичним истражном судији. Имали би смо, дакле и доста времена и изгледа да ћемо ушети ако комисија да мњење да кућу не треба рушити.

Председник. Дакле ви хоћете комисију? (Тако је.) Па кога ће те у њу? (Тошу Селесковића, Др. Хади-Лазича, Раденка Драговића, Др. Павла Поповића и Илију Борђевића).

Вами је познато, господо, да је г. чинистар унутр. дела у једноме своме распису обратио пажњу свима властима, нарочито онима које су на великоме додиру пограничном, као што је Београд, да се побрину о предохрану од болести а нарочито о предохрану од колере која се појавила у околини црног мора и која може лако да се пренесе и на наше земљиште.

Ја сам већ нешто по томе наређивао али да би се што већа чистоћа и дезинфекција могла вршити, потребно је да ми ставите више средстава на расположење јер су дата сретства буџетом већ на измаку.

навели смо, како нам се чини, доста разлога. По нашем је мишљењу узрок такој одлуци Деспотовој била његова — *неполитичност* и *неувиђавност*. Јер доиста, да је он био дубок политичар и увиђавнији, зар му не би пало на памет, да ће он, у случају ако Угри победе, бити у истој такој неприлици и незгоди од њих, као што би био и од Турака у противном случају? Зар он неје увиђао да би у том случају био поткопан сав темељ на коме је српска политика почивала и који је, без сумње, био куд и камо тврђи по да се она ослањала на Турску? А ако је то све увиђао, чему онда да припишемо онаку одлуку? Зар не неполитичности и бојазни, да не изгуби престо, који је с толиким жртвама тек био задобио? А онда би био оправдан гнев Хуњадијев и оне речи његове Деспотову посланику: „*Господине Дмитре, твој је господар весео што се на сухо извезао!*“†) Или је он можда доиста мислио — како Халкондила каже — да ће у случају, ако би се ствари добро окренуле по Владислава и Угре, ове лако моћи умирити новцем?††)

Ну ипак име ће Деспотово у историји

†) Деспот Бурађ II, 18.
††) *ibid* 17.

Председништво дакле предлаже суму од још 6000 дин. за набавку средстава ради дезинфекције јавних места и општинских зграда и школа.

Др. Марко Т. Лeko. Хвала г. Председнику што је одмах предузео извесне мере, да се варош од заразе, која нам прети, сачува. Из наредбе о дезинфиковању нужника видео сам, да се поред карболне киселине препоручује и галица. Пошто је галица само дезодоришуће а не а дезинфекц. сретство, то би било излишно трошити новац за галицу кад у крећу имамо далеко јевтиније сретство а у исто доба, које и дезинфикујући дејствује. Место галице предлажем да се употреби креч. За ту цел узима се креч у виду тако званог кречног млека и прави се гашењем извесне количине креча и додавањем толико воде, да се добије кречно млеко, у коме има 20 од 100 креча. Таквом течношћу коју треба употребити ускоро пошто се начини, може потпуно да се дезинфикује нужничка нечистоћа, ако се на један кубни метар нечистоће баца пет килограма кречног млека и с нечистоћом добро измеша.

Председник. Нисмо никако сретство набављали за општинску, по смо само препоручили грађанству оно сретство што је тамо прописано, а то су: карболна киселина и галица.

Сад ако доиста ово што препоручује г. Лeko стоји у шта ја не сумњам онда се може и креч препоручити.

Др. Марко Лeko. Не мислим, да се сад одмах овај мој предлог о употреби креча као дезинфикујућег средства, прими. Ми ће мо већ због овог предмета у опште морати бирати стручну комисију, па нека она и о овом мом предлогу каже своје мишљење.

Веља Тодоровић. Најбоље је да се одреди једна стручна комисија, па нека она одреди које је сретство најбоље, па то и препоручити. Она нека одреди и цену тим сретствима, па ми одмах да одобримо.

Др. Милан Радовановић. Ми говоримо о сретствима да дезинфекцију. То је лака ствар. Но ми немамо што је најглавније а то је апарат, којим се то врши, а треба га набавити, као што се препоручује.

Ако њега не набавимо онда бадава што говоримо. Ја предлажем да се одреди ко-

мрчати само тај факат, што неје хтео да пристане на рат против Турака, али никако не и онај, што Скендербега неје пропустио кроз своју земљу. Немају право стари Скендербегови биографи што му и за то понаособ замерају, јер је та његова друга одлука била само природна последица прве. Шта више у том другом случају доиста се огледа његова мудрост и прозирљивост. Јер кад се он већ био решио да не улази у рат с Турцима, је ли могао пропусти Скендербега да прође кроз његову земљу и да иде против Турака? Одговор је врло лак. Неје могао, јер би, у несрећном по Хришћане исходу битке, он имао пред Турцима да одговара онако исто, као и да је био ратовао с њима.

мисија која ће узети у претрес предлог лекарске комисије и да се одреди једна сума новаца за набавку тога апарата.

Председник. Ја мислим да је то раније свршено, и да је апарат намештен. Тај апарат стоји намештен од фебруара месеца и неупотребљује се никако. Истина овај апарат што га имамо није тако велик, као што предлага лекарска комисија. Иста лекарска комисија у оно време нашла је, да се овим апаратом можемо послужити за време појаве дифтерије. Међу тим да свратим пажњу г. Радовановићу на ово. Лекарски извештај за установу завода већ постоји, но од одбора није још решен. Он је штампан и стоји на дневном реду. Можемо га узети на дневни ред.

Милан Радовановић. Баш за то, ја предлагам да се ово стави на дневни ред. Уколико је мени познато овај апарат што га имамо није се добро показао. Сад ако се случајно појави какав случај ми ћемо стајати скрштених руку.

Председник. Добро. То ми није сад прируци. Но у првој седници изнећу на решење. Питање је од врло велике вредности и заслужује, да му поклонимо особиту пажњу. С тога ћу ја одредити ванредну седницу само за то питање.

Сад молим вас да не заборавите ово што је г. Леко напоменуо.

Др. Марко Леко. Требало би на сваки начин што пре изнети на решавање питање о набавци дезинфекц. апарата. Али, то питање не треба ни уколико да нам смета у решавању питања о најнужнијим садашњим мерама противу заразе, која нам прети. Треба одмах предузети све могуће мере, да се у вароши одржава што већа чистоћа а и да се земљиште по могућству дезинфикује, па ако би нам и дошла колера — што нека не да Бог — то да бар земљиште буде у колико је могуће неподесније за њено ширење. Да би ово важно питање могли што боље решити, мислим да изберемо једну стручну комисију, која ће то питање да проучи па да нам у првој идућој седници поднесе свој извештај.

Веља Тодоровић. Ја сам у том истом смислу хтео да говорим што је говорио г. Леко. За дезинфекцију да решимо вечерас а за апарат идуће седнице. Држим да треба одредити комисију од стручних лица, да она ово одреди и да каже колика је сума нужна, па да овластимо председништво да може издавати.

Председник. Ја ћу да вам саопштим шта сам ја већ предузео. Одмах сам звао све лекаре општинске и кметове и договорио се какве мере да предузмемо. Одмах сам наредио да се чистоћа на првом месту строжије предузме односно изношења ђубрета из вароши и одредио сам јачу контролу над закућем и обећао сам му, ако контролори кажу, да је и више пута износио него што је по уговору обвезан, да ћу изградити код одбора да му се учини накнада. Сем тога и друге сам мере предузео које се у редовно време не чине, само да се одклони могућност болести. Сад лекари казали су још, да треба имати какву бараку да се и о томе промисли, па да се одмах изолише случај ако би где наступио. Предложена сретства за одељавање ја сам саопштио грађанству путем јавности. Има још нека предложена срестава од лекара која сам ја већ извршио, а има нека, која нисам могао без вашег одобрења. Н. пр. То за бараке. Сад нека се начини за ово пред-

рачун па ћу вам изнети на решење (врло добро).

Андра Одавић. Држим, да за ово не треба много да говоримо, него треба оставити одрешене руке председништву да се пожуре колико је могуће да се све одклања што би припомогло тој несретној болести. Сад нека се одреди комисија, па нека она прегледа све што су лекари предложили и све остало шта треба, па онда у идућој ванредној седници да се изнесе на решење.

Бока Нешић. Ја већ да говорим о томе апарату јер незнам како ће изгледати и да ли ће бити помоћи од њега него о томе како наши одељци врше службу око одржавања чистоте у вароши. И ако је од неколико дана говор о нужности особите чистоте, ја не видим ни једне комисије из одељка да заглазе по кућама и надгледају над чистоћом. Док је полиција то вршила, било је и боже помози, а сад је са свим рђаво. Нека се зађе по тераз. кварту па ће се видети како с чистоћом рђаво стојимо. Кад дакле нико ништа не врши онда, нашто нам све то!? Ако се ми не будемо постарали за комисије које ће бдити над чистоћом, ако не уклонимо смрад из оних кућица капских што смо их поређали на Великој пијаци, онда нас зараза неће мимоћи па ма какве апарате набавили. Они сами неће да раде (тако је).

Председник. Поред оних мера које сам ја предузео ја вас молим да одредите и комисију, која би могла да контролише да ли се чистоћа свуда одржава и да ли сваки грађанин врши оно што се наређује у интересу здравља.

Сава Вељановић. Ја морам да кажем да предузимач изношења ђубрета за врачарски крај једва једном месечно износи ђубре из станова и не помажу му ни опомене ни тужбе да то на време и по уговору врши. А како и можемо одржавати чистоћу кад се ђубре не износи уредно.

Веља Тодоровић. Да би се могао водити надзор и над тима и над другима који имају да се старају о одржавању чистоте, ја предлагам једну комисију која ће размислити о мерама за све то па нам их предложити на усвојење. У комисију би могли ући Др. Леко Др. Павле Поповић, Др. Радовановић, Хаџи Лазих (Бока Нешић: и сви општински лекари!) а од одбора Одавић и Бока Нешић (прима се).

Марко Велизарић. Испод позоришта преко пута од оне цамије где се гас производи, зида се једна кућа која за читаву циглу изилази ван линије:

Председник. Је ли то кућа некога Бугарског? (Јесте.) Ја сам односно тога предузео извесан корак али пошто је ствар још у току, не могу вам сада ништа јавити.

Сад стављам на решење предлог Соломона Азријела о награди комисије која је радила на истраживању воде у околину Београда (чита се) о овоме идуће седнице.

(Саставак закључен у 9¹/₄ по подне).

држан. 3. Јула 1892 год

Председник. Пошто има довољан број одборника, отварам седницу и молим вас да чујете записник прошасте седнице (Секретар прочита. Прима се).

Молим вас да чујете званична тражења уверења и молбе приватних лица (Секретар прочита. Види одлуке у данашњем протоколу.

Соломон Азријел. Пре неколико дана ми смо решили у одбору: да се да 8000 дина. једноме друштву које ће описати и насликати Београд и даће нам од штампаног дела 4000 примерака. Чујем да тај човек који је се примио тог посла иде сад по Вечу и Пешти те купи анонсе за лист говорећи да ће он те штампати у листу. Ма да налазим да је добро учинио одборте је решио да купи 4000 примерака, налазим да је ово трипање швапских и мађарских анонса неупутно и молим да се то не допусти.

Председник. Ја сам већ учинио корак и надам се да то бити неће. (Соломон Азријел задовољан).

А. Одавић. Баш кад је била реч у одбору о одкупу ових 4000 примерака ја сам говорио против анонса и примљено је да их не буде.

Председник. Осем вас чинили су примедбе и други и оне ће се имати на уму.

Бока Нешић. Кад ће се састати и свршити рад комисија изабрана да оцени који се артикли смеју продавати на пијаци?

Председник. Гледаћу да се то сврши што пре.

Сад вас молим да чујете комисијска извешћа о одређивању осе. (Секретар прочита и одбор прими одређене осе.

Сад изволте чути извештај о ономе ради чега смо се вечерас састали. Ми имамо вечерас да решимо питање: каква средства да предузимамо ради предохране од болести а нарочито од колере која се почела јављати од Црног мора те је бојазан да се отуда не пренесе у наше крајеве, чиме би се нанела велика несрећа нашем народу. Ради тога ви сте одредили комисију која је имала да промишља о томе; комисија се јуче састала и размислила шта треба да се ради. Међу сретствима која комисија налази да су кадра да сузбију заразу, нема ни једнога које не кошта ништа. За свако треба знатан издатак.

На првоме месту расправљано је питање које је покренуо г. Др. Марко Леко да се као још једно дезинфекционо средство употреби креч; то је примљено и издаће се наредба.

Друго, комисија је решила да се набаве за општинску потребу 10000 литара карболне киселине која је потребна за дезинфекцију свих локала општинских и школа. станица фијакерских, пијаца и др. места где се стиче велики број људи, која места не би били дужни или не би могли појединци дезинфиковати како треба. Ја вас молим да одобрите да се ова набавка изврши.

Др. Марко Леко. Комисија које сам и ја био члан, предлага, да општина набави 10000 кила карболне киселине, али ту се мислило на ону од 25 до 30% т. ј. у којој има само 25—30 од сто чисте карболне киселине. Међу тим ја сам се из најновијих фабр. ценовника уверио, да 100 к. такве карболне киселине од 25—30% стају 22 марке док чистије карболне киселине од 50—60% цена је 35 м. а од 99% 100 кола стају 50 марака. Према таквим ценама мишљења сам, да би за општину корисније било место 10000 кила оне нечистије. да набави само 5000 кила чистије од 99% карболне киселине, и онда би у ствари имали више од 10000 к. ове нечисте а знатно би нас јевтиње стало.

Даље сам мишљења, да би умесно било, да се разређивање набављење 99% карболне киселине водом, врши у општини и да се

грађанству да прилика јевтиније и лако да може набавити карболну киселину од 5%, каква се обично за дезинфекцију и употребљава, разређену карболну киселину од 5%, могла би општина према горњој цени продавати за пет пара дин. литар а и јевтиније.

Председник. Ако се слажете с мишљењем г. Лека, онда да набавимо само 5000 кила чисте карболне киселине? (Усваја се).

Напомињем да се ово набавља само за општинску потребу и да би општина могла третходити примером осталима.

Бока Нешић. Што се тиче карболне киселине, треба је имати у већој количини. Не стоји да ће општина да је продаје. Ако се деси да какав грађанин нема а нужно је одмах онда и нека му да, јер може се десити да је нестане, па општина треба да има да грађанство послужи и после наплати. Моје је мишљење да останемо при ономе, што је комисија казала, а то је да се набави 10 хиљ. кила.

Бока Новаковић. Овде се погрешно говори, да ће општина некакву трговину отворити. То није трговина, него општина набавља сретства којима се одклања зараза. Општина је дужна да то учини и чак и сиротињи да помаже, кад ова не може да плати. О овоме даље не треба ни говорити.

Андра Одавић. Комисија, која каже да треба набавити 10 хиљ кила имала је у виду све потребе које треба да се подмире. Ако по предлогу г. Лека узмемо 5 хиљ. кила са 99% онда ми имамо преко 12 хиљ. кила. С тога и ја се слажем са предлогом г. Лека.

Председник. Усваја ли одбор да се набави 5 хиљ. кила? (Усваја с тим да набавља буде офертална). Добро.

А што се тиче креча, то ћемо набавити из партије за набавку разних потреба за општину. (Јесте)

Сад има друго сретство што је предложила комисија. Ви знате да је савски део од баре венеције најтеже дезинфиковати. Комисија је размишљала о томе и нашла да је тај посао немогуће извршити тако да би сигурни били од заразе сем ако би земљом затрпали целу бару, па је предложила да се то што пре учини. С тога вас молим да овластите општински Суд да може наредити да се извесне улице нивелишу и из њих земља носи у бару. (Усваја се).

Коста Б. Мијајловић. Неће бити са савском крају толико нечистоће колико је на дунавском крају код кланице. Тамо треба колико је могуће више да се вода скупи, па да се пушта и тако да се може у једанпут опрати.

Председник. Г. Селесковић јавио ми је да је већ предузео мере око кланице, да буде што већа чистота и што веће испирање. Дакле ми смо већ нешто предузели и у идућој седници молићу вас да ми одобрите кредит

Лазар Дашковић. И у душановој улици а на плацу гушином има један канал мали одакле излази вода и онде прави бару. Треба ту воду спровести те да не прави нечистоћу.

Председник. Врло добро. И то ће се учинити. Даље комисија је ставила у дужност, да се што више воде стави грађанству на расположење помоћу хидраната и преко чесама. То ће се такође сутра наредити.

У низу мера, комисија предлаже даље и то, да се образују комисије на свима

крајевима вароши, да се у те комисије узму грађани и по један одборник и лекар из дотичног краја, на гди је могуће, да нареди те да сам сопственик изврши дезинфекцију а гди је немогуће да се брзо јави те да општина својим средствима предузме дезинфекцију. (Усваја се).

Комисија је нашла за сходно да се подигне једна барака са свима потребама за случај да је све у приправности како би се болесници могли издвојити од осталих грађана.

Бока Новаковић. Између осталих припрема, ја би од своје стране учинио један предлог. Ове наше помијаре и нужници такође су услов да могу изазвати заразу. Садања такса доста је велика. Да би се омогућило чипшење ја би предложио да се такса смањи; а у тој сразмери и аренда да се смањи.

Председник. То је нов предлог и о томе ћемо доцније говорити, а сад да размислимо о овоме предлогу што га је комисија изнела. Ова ће се барака подићи у договору и са г. Министром унут. дела па ће и он нешто дати у помоћ. Мојим вас да овластите суд да може нужне издатке чинити. Грађевинско одељење направиће предрачун.

Бока Новаковић. Молим вас да објасните то што је писао г. доктор Лаза Пачу односно заразе, па да се спреми све што треба да се сузбије.

Бока Нешић. Господо. Ја сам члан комисије. Мисмо о тој бараки већали и нашли да је потребно да се што пре подигне. Дај Боже да колера и не дође. Ми новац тај нећемо у залуд утрошити.

Соломон Азмијел. Цео свет и све вароши имају баракне спремљене, а ми се сећамо тек онда кад је зараза на прагу. Ја сам да се то одмах спреми.

Мата Јовановић. Господо. Пре кратког времена, кад је беснила друга зараза дифтерија чуле се по вароши многе критике, за што општина нема такву једну баракну да може издвојити болеснике. Било је случаја да људи траже гди ће да склопе здраву децу од болесне деце и т. д. По овоме господо прећа је потреба за сваки случај да општина има такву једну баракну. Ја сам мишљења, да грађевинско одељење у споразуму са лекарима направи план и да се у најкраћем времену држи лекцијација и баракне направе.

Лазар Радоњић. Ја сам хтео да упитам ко ће да носи набављена носила? (чује се: општински служитељи и жандари). Они их не носе. Јуче је бап човек пао па се стражари општински либе и веће да га носе и да није било једног жандарског каплара, ко зна докле би јадник ту остао!

Председник. Молим означите име или нумеру стражара, па ће те видети да веће дуже остати у општинској служби.

А. Одавић. У колико сам ја чуо, и санитарет тражи одобрење за 150000 дин. те да учини све претходне мере а нарочито, да учини шта треба дуж границе где је већи додир с другим државама.

Кад већ и држава чини извесне мере, онда смо ми на првом месту дужни да чувамо своје куће и с тога мислим, да ми ово одобрим с тим, да општина ступи у споразум са санитаретом те да у овим трешковима и у радњи око предохране заразе у Београду. и општина и држава учествују.

Милош Триковић. Ја нисам противан предлогу, али кад би се видело да има опа-

сности, те да не потрошимо паре дабе (жагор).

Председник. Дакле одобравате да општински суд ово изврши најкраћим путем (одобрава се) и кредит на то (одобрава се). Ово су мере која су најхитније природе, по има једна ствар која више од пола године лежи пред одбором, а то је предлог санитаретске комисије коју је одбор одредио да промисли о сталном начину сузбијања заразе, који је наћен у установи једнога завода за дезинфекцију заразних предмета и т. д. Ја вас молим промислите о томе предлогу који вам је већ познат, јер је штампан и раздат вам, те да донесемо неку одлуку којом ће се одобрити стално уређење завода овог.

Но пре него што се томе решавању приступи имам да вам ово као хитно саопштим. Концесионари за изношење помија, чипшење нужника и изношење нечистоте, имају извесну одређену таксу и та је такса врло висока кад се — као сад — овако убрзано чипшење очекује од предузимача, те би онима, чији се нужници и помијаре чисте, требало учинити неке олакшице смањењем такса. Но то би се имало чинити тек онда када би се решило да треба убрзати чипшење. Али кад је већ на томе, морам да вам саопштим да је јуче изнесено и с лекарске стране подређено мишљење: да се сад не сме хитати са изношењем него са дезинфекцијом нечистоте. Ја вас дакле молим да кад решавате о ономе имате и ово на уму.

Др. Милан Радовановић. У опште, с чипшењем нужника и помијара у доба кад влада зараза, а нарочито колера, није наметно хитати због тога што се та нечистота по нужницима и јамама налази ограђена те је лакше дезинфиковати је, а онако би се могла разнети. Ако се нужник напуни боље је и затрпати га него ли извлачити нечистоћу из њега.

Бока Новаковић. Али шта ћемо кад има нужника и помијара које су на местима да се не могу ни затрпати ни на другом месту наместити већ се морају чистити? И шта ћемо са онима, које су на подводним местима, каквих има доста, који се брзо пуне, па се по неколико преко године морају чистити?

Др. М. Радовановић. У таквим случајевима чипшење би се смело вршити под надзором лекара.

Др. Марко. Лeko. Поред овог питања, које помиње г. Радовановић, биће још и других о којима треба решавати. Чим санитаретска комисија отпочне свој рад видиће се шта је најпрече и како да се у појединим случајевима поступа. На дезинфиковање и ја мислим треба обратити највећу пажњу. Анализујући воде из беогр. варошких бунара имао сам често прилике да видим, како је наше јземљиште загађено. У вароши ми немамо готово ни једног бунара с чистом водом а неки су у тој мери нечисти да би требало најстроже забранити, да се вода из таквих бунара ма за коју потребу у кући узима. За таква и друга слична питања мислим треба овластити председништво да их у споразуму са санитаретском комисијом решава.

Предс. Хоћете ли да овластите председ. да оно кад случај какав не предвиђен наступи, донесе сходну одлуку? (овлашћује се).

Сад вас молим да чујете оно што је предложило наше лекарско друштво и што је и наша комисија примила. Хоће да се уреди један завод који би у случају појаве

заразе могао да послужи томе да се болест не шири но да се сиречи; хоће се завод за дезинфекцију какав на страни имају и мање вароши од Београда. Лекарско друштво 25. Октобра пр. год. учинило је предлог одбору, одбор је одредио комисију да о њему промисли и комисија је изложила своје мишљење у овоме извешћу (чита).

Кад је овај предлог био пред одбором, одбор је питао да ли има какво год средство које би могло ма и привремено да послужи за ову потребу и ми смо нашли један мали дезинфекциони апарат, оправили га и служило се њиме. Али то је наравно послуга по нужди, а права гаранција имала би се тек у установи овога завода. С тога вас молим промислите о овоме и дајте председништву могућност да има на расположењу и такво једно средство какав је овај завод, те да здравље становништва ни за један тренутак не дође у опасност.

Овај предлог о уређењу овога завода подељен је на више одељења. Прво, како да се врши дезинфекција; за то су прописана правила. Од болести први одељак заузима: колера, па после бугиње, па дифтерија и т. д. Све те болести помоћу тога завода дезинфикују. Сад овде је прописано како ће се шта радити и да би то устројство имало дејства предлажу да је дезинфиковање обавезно за све грађане па ко је богат да плати сам, а ко је сиром да плати општина. После долази: ко ће да руководи; и то је особено. Даље, како се станови дезинфикују и после и ценовник према грађанима одређује се према имућству. Ту је и предрачун, за уређење тога завода апарат и казан износи 7 хиљ. дин. Зграда где ће да стоји апарат 2500 д. пренос ствари за пара коња 2500, сва редом спрема 1800 д. хемијске ствари 500 д. за особље 800 дин. Расход ће бити годишње за ово издржање завода 18000 дин. а приход биће годишње од тога завода 12 хиљада динара. Дакле мала би разлика била.

Милош Триковић. Па кад је обавезно за све грађане онда ко зна да они све нас не терају силом да се дезинфикујемо без нужде. (Смеј.)

Соломон Азријел. Завод овај био би једна врло добра ствар, али на жалост сувише је доцкан колера ево дође она ће кроз месец дана и проћи, а овај завод не би се могао завести ни за 4 месеца. С тога би ја био да се ово прими па до године да буде готово.

Бока Нешић. Лепа је то ствар набавити тај дезинфекциони апарат и послужити се и ја немам ништа против тога да се набави. Но ја сам дознао да ни Пешта нема тај завод и ако је толико већа од Београда. Овај предлог о зидању не спада у хитне предмете за заразу. Ја сам за то да се предлог усвоји па да се да инжењерском одељењу да склопи план и распише конкурс за набавку апарата. Нисам никако за то да се одређује сума пошто није хитан предмет за ову годину, а није хитан с тога, што је задоцњен. Но ја би имао један додаток томе предлогу, да се исти усвоји и та одређена цифра да се преда лекарском друштву и оно да је дужно да набави све.

Милан Радовановић. Господо! Вам је познато, да скоро већ се година навршује, како код нас влада заразна болест дифте-

рија. Поред ове и шарлах и друге болести Дезинфицирање редовно учинило би, да овим болестима нема земљишта овде и ако не сасвим а оно у многоме би помогло. Овај је апарат тако нуждан за Београд као што је човеку нужна кора хлеба. Ви знате кад се коме деси смрт у кући колико мора имати издатака. Ту је сарана па подушија и т. д. Тако је досад било да је сваки радио како је сам знао, а власт није могла никакву контролу да врши. Кад би ми имали једно особље само за то да се брине и кад сте у стању да све ваше ствари дезинфикујете онда је то једна велика олакшица и за власт и за грађане.

Г. Милош Триковић каже, ако све дезинфикујемо изнеће велики приход. То није тако како он мисли него овако. Нпр. једна кућа имала болесника богачавог, тај је онда дужан да дезинфицира и кућу и ствари. Ако је тај богат он ће платити таксу и то ће бити приход. Од лакши болести не мора се дезинфиковати. Ако пак ми станемо одлагати ову ствар од данас до сутра, онда ће сваке године све теже ићи.

С тога ја мислим да ми треба ову преку потребу једногласно да усвојимо. Издатак није већи од 22—25 хиљ. дин. Молим вас да се сад реши.

Милош Триковић. Јок, никако нећемо да примимо.

Андра Одавић. Ја сам и први пут кад је овај лекарски предлог пред одбор изношен, казао да је врло добро имати такав завод, али сам чинио неке прегледбе на сам предлог. Ја то исто и сад кажем: Доста је потребно и лепо имати такав завод, али сад овом приликом апсолутно је немогуће примити га. Немогуће с тога, што чини врло велики издатак, а међутим за ово лето неможе нам ништа помоћи. Предложени завод радом би се неколико месеци, а колера ако и дође проћи ће за месец дана. С тога никако нисам да се сад дефинитивно реши. А ако се баш хоће дефинитивно да реши, ја се придружујем потпуно мишљењу г. Нешића, па да им дамо новаца они с том све да сврше.

Милош Триковић. Да остане за даље. Све смо почели ништа не свршили.

Председник. Ја морам да сажаљевам што г. Триковић овако са жестином напада на овај предлог. Кад општина обраћа пажњу и тражи средства онда се не да, и кад дође болест онда се критикује одбор што није ништа предузимао.

Андри Одавић. Ја одбијам речи Триковића што каже да смо много што шта почели па нисмо ништа свршили то нестоји г. Триковићу.

Др. Марко Лeko. Да решимо господо ово питање. Нашем лекарском друштву можемо бити само захвални на поднетом предлогу и пројекту о установи дезинфекционог завода. Са стручно лекарске стране ово је питање у свему проучено и ми се сад не смемо упуштати у критикување тога дела предлога. Пројект о установи дезинфекц. завода, који вам је овде изнет, израђен је према постојећим одредбама берлинскога дезинфекц. завода. И наш дезинфекц. завод биће дакле уређен онако као што су такви заводи и у другим напреднијим варошима

уређени. Остаје нам сад једино, да се ближе упознамо са сумом, коју одбор општ. треба на ту цел да одобри и како је то спец. техничко питање, то се слажем са г. Нешићем, да цео тај део предлога лекарског друштва, проучи г. управник грађ. одељења општ. и да нам поднесе тачнији предрачун о ценама дезинфекц. апарата и о подизању нужних грађевина и напоследку о целокупном одржавању дезинфекц. завода. Па кад имамо пред собом тако тачан прорачун, онда ће нам лако бити ово питање да решимо.

Лазар Дашиковић. Ја мислим да остане ово што је рекао г. Бока Нешић па му се придружио и г. Лeko (Прима се).

Председник. Седницу закључујем.

РАЗНЕ ОПШТИНСКЕ ТАКСЕ

I. ДИМЧИЧАРСТВО :

а) За чишћење димњака (цилиндера) без разликe на спратове	0-40 д.
б) За неуздан шпархерд	0-40 д.
в) За узидан	0-80 д.
г) За велики узидан шпархерд у гостионици	1-00 д.
д) За чишћење димњака од два спрата	0-40 д.
ђ) За чишћење простог димњака	0-20 д.
е) За чишћење чункова до 2 и по метра уједно са пећима	0-20 д.
ж) за чишћење чункова од 2 и по метра на уједно са више пећима	0-40 д.
з) За паљење димњака (цилиндера) без разна спратове	0-50 д.

II. ИЗВОЖЕЊЕ БУВРЕТА :

а) За собу и кујну или мањи дућан са собом	0-20 д.
б) 2—3 собе са кујном или већи дућан са собом	0-60 д.
в) 4 и више соба са кујном или гостионица са кујном без штале	1-00 д.

III. ПРАЖЊЕЊЕ ПОМИЈАРА И НУЖНИКА :

а) Од кубног метра	10-00 д.
б) Од акова	0-50 д.

IV. ПСЕТАРИНА :

а) Марка за пашче за годину дана	3-00 д.
б) Марка за кују	6-00 д.
в) Обнављање изгубљене марке стаје половину цене	

V. ГРОБАРИНА :

а) Гроб за децу	7 д.
б) Гроб за одрасле	12 д.
в) Мада гробница	555-52 п. д.
г) Велика гробница III реда	998-39 п. д.
д) Велика гробница II реда	1099-32 п. д.
е) Велика гробница I реда	1684-57 п. д.

VI. МРТВАЧКА КОЛА

а) Мртвачка кола стара са 2 коња	12-90 д.
б) Мртвачка кола са анђелима са два коња	14-90 д.
в) Мртвачка кола нова са 2 коња	36-90 д.
г) Мртвачка кола нова са 4 коња	72-90 д.

УРЕДНИШТВО И АДМИНИСТРАЦИЈА ЈЕ У ЗДАЊУ ОПШТИНСКОГА СУДА.